REVISTA PRESEI

VIITORUL 4 Oct.

Intr'un articol dedicat redresării Italiei, d. Mih. Fărcășanu, scrie că „Soluționarea problemelor sociale într'un moment de tranziție, într'o țară care se află în război și nu a revenit la completa ei așezare independentă, nu poate fi decât fragmentară, insuficientă și prematură", recomandând deci amânarea soluționării acestor probleme până după război.

Dar, tocmai pentru a putea duce cu succes acest război, este nevoe, dacă nu de „soluționarea problemelor sociale", cel puțin de rezolvarea problemelor celor mai arzătoare, fără de care o țară infectată de legiuirile fasciste reacționare nu poate să facă față grelelor probleme ale războiului. Un război pentru democrație nu poate fi dus de o țară cu structură socială și economică de tip fascist.

LIBERTATEA 4 Oct.

D. conf. univ. N. Bărbulescu, tratând problema purificării aparatului de stat, scrie cu multă justețe :

„Trebue să se înțeleagă odată că operația purificării este una din condițiile **sine qua non** ale reabilitării noastre". Mai departe arată că purificarea se tărăgănează „din cauza legăturilor stabilite mai de mult între judecătorii de azi și acuzați". Autorul cere „îndepărtarea imediată a tuturor beneficiarilor lui Antonescu, Killinger și Comp, oricare ar fi ei și orcât de înalte ar fi posturile lor".

„CURIERUL" 4 Oct.

In articolul său „Contra violenței", d. Augustin Popa scrie : „Studenții nu se prezintă la întruniri animați de duhul frăției, ci în grupuri, unele înarmate, pornite pe ceartă. Ultimul cuvânt al discuțiunii nu-l are rațiunea ci forța. (La una din aceste consfătuiri „prietenești" doi studenți au fost prinși de colegii lor hiperdemocrați și ținuți sechestrați zile dearândul într'un loc necunoscut"). D. Aug. Popa se referă la provocarea legionară dela „Asociația studenților în medicină", unde, sub regimul democrat actual, legionarii au avut nerușinarea să se cramponeze la conducerea Asociației, respingând cu forța pe studenții mediciniști democrați.

D. Aug. Popa, „democratul" recomandă „rațiunea" pentru a convinge pe legionari. D. Aug. Popa, „democratul" dorește o democrație dezarmată în fața acelora cari au folosit și folosesc numai bâta și revolverul. D. Aug. Popa dorește deci o democrație, care să existe numai pe hârtie și nu în realitate.

Filmul sovietic, filmul realismului socialist

Oamenii muncii din Uniunea Sovietică au descoperit o țară nouă, au clădit într'o geografie nouă o lume pe baze noui, în care toate domeniile muncii și realizărilor au căpătat pecetea luptei pentru demnitatea și libertatea omului.

In domeniul spiritual o deosebită atenție s'a dat cinematografului. Incă din primele filme produse de industria sovietică s'a remarcat o neobosită căutare a adevărului vieții, o folosire largă a temelor celor mai umane și în acelaș timp a celor mai legate de liniile mari ale vieții întregii colectivități. Prin aceasta s'au realizat adevărate miracole de expresie și de forță convingătoare. Puține opere cinematografice cunosc o atât de puternică și sinceră aderență la viață. Iar această cucerire a artei cinematografice este gloria filmului sovietic.

N'a existat niciodată, așa cum a afirmat gălăgios și disprețuitor o anumită falsă și înfumurată estetică, o nivelare și o simplificare silnică a stilurilor și a intențiilor, o comprimare a conținutului și a temelor filmelor sovietice, sub apăsarea de fier a unor canoane impuse din afară.

In interiorul acestei arte, în cercetarea și în mânuirea mijloacelor de expresie și a regulilor de aur ale ei, s'a manifestat totdeauna o libertate creeatoare și o emulație artistică, prin care s'a ajuns la adevărate culmi de artă cinematografică. (Operele lui Eisenstein, Pudovchin, Nicolai Eck ș. a.).

Multe din aceste filme pot fi considerate niște opere clasice, cu un loc important și bine determinat în istoria cinematografiei mondiale, destul de săracă în astfel de realizări, care să merite din plin denumirea de clasice (Cuirasatul Potemkin, Mama, Arsenal, Drumul vieții, Ciapaiev, Tinerețea lui Maxim, Noul Guliver, Iarmarocul, Alexandru Nevski, Poltava, Petru cel Mare etc.).

In toate aceste filme, care au intrat în istoria cinematografiei, ca și în filmele cele mai actuale, se vădește o liberă și largă participare umană la adevărurile timpului, la problemele nu numai de caracter individual, ci generale, legate de idealurile și luptele întregii colectivități sociale. Așa se explică, astăzi, aderența spectatorilor, entuziasmul lor aprins și simpatia fără margini cu care primesc filmele acestea. Oamenii reacționează în numele unor sentimente reale și profund ancorate în momentul istoric și în caracterele mediului social, solidari în marile și înălțătoarele sarcini istorice la care sunt chemați să participe.

Nicăieri ca în URSS nu s'a pus cu atâta hotărâre și seriozitate problema decisivă a artei luptătoare, părtașe activă la opera de construcție socialistă a țării, încadrând-o într'un efort coordonat și susținut.

Cei care colaborează la crearea unui film nu sunt streini de lupta și de idealurile colectivității din care fac parte. Niciodată n'au pus accentul cu exclusivitate asupra valorilor formale ale filmului, adică n'au urmărit să realizeze filme în care să apară în prima linie fotografia, costumele, decorul, muzica, dansul etc. Toate aceste elemente sunt subordonate vieții și sentimentelor oamenilor.

Niciodată nu s'a întâmplat ca elementele componente ale imaginii cinematografice să fie niște simple vici estetice sau publicitare și nici niște zadarnice realizări formalistice, intelectuale sau picturale, așa cum în atâtea cazuri s'a petrecut cu producțiile industriei cinematografice europene și americane.

Creatorii filmului sovetic au știut să valorifice cu multă înțelegere și ca spirit revoluționar tot ceeace cinematograful cu mijloacele sale expresive poate să dea artei. Alături de pictorii și scriitorii sovietici ne-au dat imaginea cea mai cuprinzătoare a ceeace s'a numit realismul socialist, chipul plin de viață și de adevăr al operii de artă autentice.

Cu puține elemente, din câteva trăsături caracteristice, personagiile filmelor sovietice se impun imediat înțelegerii și imaginației spectatorilor. Sunt umane, se simte că aparțin marelui popor sovietic, că nu sunt fabricate în ateliere de machiaj și trucaj, după modele convenționale. Oamenii au pecetea adevărului. Jocul lor e simplu dar adânc omenesc. Chipul lor, gesturile lor, sentimentele lor, sunt asemenea cu ale noastre.

Citiți SCANTEIA

Școala de cadre

KARL MARX [1]

de FRIEDRICH ENGELS

Omul, care a dat cel dintâi o bază științifică socialismului, și prin aceasta întregii mișcări muncitorești din zilele noastre, Karl Marx, s'a născut la Trier în 1918. El studiă la Bonn și Berlin, mai întâi dreptul, dar curând se apucă numai de studiul istoriei și al filozofiei. In 1842 era gata să dea examenul de docență în filozofie, când mișcarea politică ivită după moartea lui Friedrich-Wilhelm al III-lea, îl împinse pe un alt făgaș. Fruntașii burgheziei liberale renane, Camphausenii, Hansemannii și alții fundaseră la Colonia, cu concursul lui Marx, **Rheinische Zeitung** (Gazeta Renană), iar Marx, care prin critica ce-a făcut-o dezbaterilor din Dieta provincială renană stârnise mare senzație, fu chemat în toamna anului 1842 în fruntea ziarului. **Gazeta Renană** apărea firește sub cenzură, dar cenzura nu o scotea cu dânsa la capăt [2]). **Gazeta Renană** strecură aproape totdeauna articolele pe care le voia. Cenzorului i se aruncau la început sub creion articolele mărunte ca să le șteargă, până când, sau ceda singur, sau era constrâns să cedeze sub amenințarea : dacă-i așa, atunci mâine ziarul nu va apare. Cu zece ziare, care ar fi avut acelaș curaj ca și **Gazeta Renană** și ai căror editori ar fi știut să sacrifice câteva sute de taleri mai mult pentru cheltuelile de zaț, cenzura ar fi fost făcută imposibilă în Germania încă din anul 1843. Dar proprietarii de ziare germani erau filistini, meschini și fricoși, așa că „Gazeta Renană" ducea lupta singură. Ea scotea din uz un cenzor după altul. In cele din urmă gazeta fu supusă unei cenzuri duble; după prima cenzură, președintele guvernamental trebuia s'o cenzureze definitiv. Dar nici aceasta nu ajută la nimic. La începutul lui 1843 guvernul declară, că nu se poate scoate la capăt cu acest ziar și-l suprimă pur și simplu.

Marx, care se căsătorise între timp cu sora viitorului ministru reacționar von Westphalen, se mută la Paris și publică acolo împreună cu A. Ruge (Rughe) **Deutsch-Französische Jahrbücher.** (Analele germano-franceze), în care începu seria scrierilor sale socialiste printr'o **Critică a filozofiei hegheliane a dreptului.** El publică apoi cu F. Engels sub titlul **Sfânta familie, contra lui Bruno Bauer și consorții** o critică satirică a unei din cele din urmă forme în care se rătăcise idealizmul filozofic german de atunci.

Marx expulzat din Franța

Studiul economiei politice și al istoriei marei revoluții franceze mai lăsau încă lui Marx vreme destulă să atace la ocazie guvernul prusian. Acesta se răzbună, obținând în primăvara anului 1845 dela guvernul Guizot — d. Alexandru von Humboldt a fost parese acela care servi de mijlocitor — expulzarea lui din Franța. Marx se mută la Bruxel și publică acolo în 1847 în limba franceză **Misère de la Philosophie** (Miseria filosofiei), critica Filosofiei mizeriei a lui Proudhon și în 1848 un **Discours sur le libre échange** (Discurs asupra schimbului liber). In acelaș timp el găsi prilejul să întemeieze la Bruxel o asociație muncitorească germană și pași prin aceasta în arena agitației practice.

Liga Comuniștilor

Această agitație deveni pentru el și mai importantă, după ce intră, împreună cu prietenii săi politici, în anul 1847 în „Liga Comuniștilor", o organizație secretă care exista de mai mulți ani. Ea fu complect transformată. Asociația care până atunci fusese mai mult sau mai puțin conspirativă, se prefăcu într'o simplă organizație de propagandă comunistă, secretă numai de nevoie, — prima organizație a Partidului Social-Democrat German. Liga exista pretutindeni unde existau asociații muncitorești germane. Aproape în toate aceste asociații din Anglia, Belgia, Franța și Elveția, precum și în foarte multe asociații din Germania, membrii conducători făceau parte din Ligă și participarea Ligii la mișcarea muncitorească germană ce lua naștere a fost foarte însemnată. Pe lângă aceasta, Liga noastră a fost cea dintâi care a pus în lumină și a afirmat în practică caracterul internațional al întregii mișcări muncitorești, având ca membri — englezi, belgieni, unguri, polonezi, etc. și organizând mai ales la Londra întruniri muncitorești internaționale.

Apare Manifestul Comunist

Reorganizarea Ligii fu desăvârșită la două congrese ținute în 1847; cel din urmă hotărî alcătuirea și publicarea principiilor fundamentale ale partidului într'un manifest ce urmă să fie scris de Marx și Engels. Astfel luă ființă **Manifestul Partidului Comunist,** care apăru pentru intâia oară în 1848, cu puțin înaintea revoluției din Februarie, și care a fost tradus de atunci în aproape toate limbile europene.

Deutsche Brüsseler Zeitung (Ziarul German din Bruxel) la care colabora Marx și în care regimul polițienesc din patrie era fără cruțare demascat, sili din nou guvernul prusian să caute a obține expulzarea lui Marx, însă fără succes. Când insă revoluția din Februarie adusese cu sine mișcări populare și în Bruxel, amenințând cu o schimbare de regim și în Belgia, guvernul belgian fără multe forme îl arestă pe Marx și îl expulză. Intre timp guvernul provizoriu din Franța îl invită prin Flocon să revină la Paris și Marx urmă acestei chemări.

La Paris, Marx începu să combată mai întâi de toate șărlătănia înrădăcinată printre revoluționarii germani de acolo, care voiau să organizeze în Franța pe muncitorii germani în legiuni înarmate, spre a face cu ele revoluția în Germania și a întemeia acolo republica. Pe deoparte Germania trebuia să-și facă singură revoluția, iar pe de altă parte, Lamartinii guvernului provizoriu din capul locului trădau guvernul lui care urma să fie răsturnat orice legiune revoluționară străină, formată în Franța, așa cum se și întâmplase dealtmintrelea în Belgia și în Baden.

După revoluția din Martie, Marx plecă la Colonia și fondă acolo **Neue Rheinische-Zeitung** (Noua Gazetă Renană), care apăru dela 1 Iunie 1848 până la 19 Mai 1849, singurul ziar care în sânul mișcării democratice de atunci reprezenta punctul de vedere al proletariatului, și anume prin simpla apărare fără rezerve a insurgenților parizieni din Iunie 1848, fapt în urma căruia ziarul își pierdu aproape toți acționarii. In zadar Kreuz-Zeitung (Ziarul Crucii) semnala „culmea obrăzniciei", cu care Noua Gazetă Renană ataca tot ceiace era sfânt, dela rege la regent până la jandarm, și încă într'o fortăreață prusiană care avea atunci o garnizoană de 8000 de soldați; în zadar spumegau filistinii liberali renani, deveniți deodată reacționari; în zadar starea de asediu din Colonia suspendă, în toamna lui 1848, gazeta pentru mai mult timp; în zadar ministerul de justiție al Reichului din Frankfurt denunța articol după articol procurorului din Colonia cerând punerea sub urmărire: gazeta continua să fie redactată și tipărită liniștit sub ochii corpului de gardă, iar împrăștierea și faima ziarului creșteau odată cu violența atacurilor contra guvernului și a burgheziei. Când avu loc lovitura de stat prusiană din Noembrie 1848, Noua Gazetă Renană, în fruntea fiecărui număr, îndemna poporul să refuze plata impozitelor și să întâmpine violența cu violență. Adusă în primăvara anului 1849 pentru acest apel, precum și pentru un alt articol, în fața juraților, gazeta fu de ambele dăți achitată. In cele din urmă, când răscoalele din Mai 1849 fură zdrobite în Drezda și în Renania și când campania prusiană împotriva răscoalei din Baden și Palatinat începuse prin concentrarea și mobilizarea de trupe considerabile, guvernul se crezu destul de tare să suprime cu forța Noua Gazetă Renană. Ultimul număr — tipărit în roșu — apăru la 19 Mai.

La Londra

Marx plecă din nou la Paris dar câteva săptămâni după demonstrația dela 13 Iunie 1849 guvernul francez îl puse să aleagă: sau să-și mute domiciliul în Bretania sau să părăsească Franța. El preferă alternativa din urmă și se mută la Londra, unde a locuit de atunci fără întrerupere.

Incercarea de a scoate (în 1850) Noua Gazetă Renană mai departe (la Hamburg) sub forma de revistă, a trebuit să fie părăsită după câtva timp față de reacțiunea care devenea din ce în ce mai violentă. Indată după lovitura de stat din Franța din Decembrie 1851 Marx publică scrierea sa **18 Brumar al lui Louis Bonaparte** (Boston 1852; a doua ediție apăru la Hamburg în 1869 puțină vreme înainte de isbucnirea războiului în 1853, el scrise **Dezvăluirile asupra procesului comuniștilor din Colonia** (scriere tipărită mai întâi la Basel, mai târziu la Boston, și nu de mult la Lipsca).

Marx se consacră studiului

După condamnarea la Colonia a membrilor Ligii Comuniștilor, Marx se retrase din arena agitației politice și se consacră, pe de o parte, timp de zece ani cercetării comorilor bogate, pe care le oferea biblioteca muzeului britanic pe terenul economiei politice, pe de altă parte colaborării la New-York Tribune, care publică până la isbucnirea războiului civil american nu numai corespondențe semnate de el, dar și numeroase articole de fond scrise de dânsul asupra situației din Europa și Asia. Atacurile lui împotriva lordului Palmerston, bazate pe studierea amănunțită a documentelor oficiale engleze, fură retipărite la Londra sub forma de pamflete.

Primul fruct al îndelungatelor sale studii economice a fost lucrarea apărută în 1859 **Zur Kritik der politischen Oekonomie** (Contribuție la critica economiei politice. Berlin, Duncker). Această scriere cuprinde prima expunere închegată a teoriei lui Marx asupra valorii, inclusiv teoria banilor. Pe timpul războiului italian, Marx combătu în ziarul german Das Volk (Poporul), care apărea la Londra, bonapartizmul ce-și dădea atunci aere liberale și făcea pe liberatorul naționalităților asuprite, precum și politica prusiană de atunci, care sub mantia neutralității căuta să pescuiască în apă turbure. Cu acest prilej fu atacat și domnul Karl Vogt, care în însărcinarea prințului Napoleon (Plon-Plon) și în slujba lui Louis Napoleon făcea atunci agitație pentru neutralitatea, ba chiar și pentru simpatia Germaniei. Acoperit de către Vogt cu cele mai infame calomnii, născocite cu bună știință, Marx îi răspunse în „Herr Vogt" (Domnul Vogt), Londra 1860, scriere în care el demasca pe Vogt și pe ceilalți domni din banda imperialistă de falși democrați și în care dovedi că Vogt fusese cumpărat de imperiul din Decembrie pe temeiuri atât interne cât și externe. Exact zece ani mai târziu, această acuzare fu confirmată: în lista bonapartiștilor mituiți, găsită în palatul Tuilleries în 1870 și publicată de guvernul din Septembrie, se află sub litera: V. „Vogt — în August 1859 i s'a dat... 40.000 franci".

In sfârșit în 1867 a apărut la Hamburg, Capitalul, Critica economiei politice. **Volumul I** — opera principală a lui Marx, care expune bazele concepțiilor sale economico-socialiste și liniile principale ale criticii sale a societății actuale, a modului de producție capitalist și a urmărilor acestuia. Ediția a doua a acestei opere epocale a apărut în 1872. Autorul lucrează acum la terminarea volumului al doilea.

(Urmare în nr. viitor)

O carte despre Comsomolii Krasnodonului

Mulți au vrut să scrie despre organizația clandestină a comsomolilor din Krasnodon. Și nu numai să scrie, ci s'o reprezinte în film, teatru, s'o cânte, s'o reprezinte în desene și sculpturi.

Prima carte care ne-a căzut în mâini aceea a doi autori, M. Kotov și V. Leascoviski este „Inimile curagioșilor". Autorii precizează : cartea nu este o prelucrare artistică a subiectului, ci o cronică documentară. Adunând întregul material, autorii l-au prelucrat într'o formă literară convențională cu mare tact : înfrângându-și gândurile și concluziile, au expus faptele în ordinea lor cronologică. De la început (descrierea locului de acțiune) și până la sfârșit (meetingul la mormântul celor omoriți prin tortură) cetitorul este supus acțiunii directe a evenimentelor și nu a artei care le-ar stiliza.

Deaceia reacțiunea în privința cărții pe care o cetești cu nesaț, nu se aseamănă deloc cu criticul „place-nu place". Textul dispare. Se pare că-i o piedică și pentru a te gândi asupra cărții trebue să uiți de existența literilor, rândurilor, paginilor... Ci te gândești la cele întâmplate și nu citite. In fața ți se perindă elevii sovietici, seriosi și dragi. Grava și meditativa Ulioșa Gromova, curajoasa și vesela Liuba, a cărei imagine este completată de cântecul ei din închisoarea germană : organizatorul talentat Oleg Kosevoi, „profesorul" Vania Zemnuhov cu ochelari, lirica și umorul său...

Ei conspiră, „operează", furând arme și hărți dela nemți : execută șoferi nemți și incendiază automobile. Munca lor ilegală curajoasă și întotdeauna reușită, provoacă admirație și dorință de a-i imita, are în ea elementele unui „joc". Aceasta te răpește, te atrage, iar atracția spre astfel de romantism, învăluit în taină, este proprie tineretului în general, oricărui tineret și nu numai celui sovietic. Insă situația devine tot mai serioasă, cercul se strânge tot mai mult în jurul unicului grup comsomolist, pericolul nu mai este un obiect de joacă, ci devine un element de înaltă tragedie, în ceasul răspunderilor.

Aici se vede diferența între un tineret „general" și tineretul nostru sovietic ; diferența între pasiunea vârstei și conștiința cetățenească a comsomolului : fața tânără a generației devine bărbătească, matură, imaginea poporului rus, a culturei ruse, a alcătuirii sovietice sociale și ultimele pagini ale cărții, ultimele ore ale comsomolilor Krasnodonului, sunt percepute ca mărețul glas al adevărului istoric, adus pe pământ de învățăturile lui Lenin-Stalin.

Niciunul n'a fost las, n'a trădat, nu s'a predat. Nu s'a putut preda, fiindcă în preajma morții fiecare își găsise „eul" și locul său în desfășurarea evenimentelor istorice, nu putea să se predea fiindcă acțiunea lor a fost un act înalt de conștiință. Dela înțelegerea rațiunii istorice a individualității și dela conștiința colectivității nu se poate pleca.

Iată decе la ultimul act al tragediei dela Krasnodon simți durere, regret și chinuri pentru eroii pierduți, însă nu disperi, nici nu te înspăimânți. In durere ai o afirmație pozitivă, senină ; e greu, dureros, însă cât de măreț au murit ei, acești copii sovietici.

Partea pozitivă a cărții este că fără exhibiții psihologice, fără adaosuri, autorii prezintă materialul într'o succesiune logică a faptelor, ceia ce ne ajută să înțelegem evenimentele dela Krasnodon.

Istoricii poetii și artiștii găsesc aci fața generației sovietice tinere.

(Din Pravda 11 Septembrie 1944).

Redacția și administrația
Strada Belvedere Nr. 6 Tel. 5.54.82

ABONAMENTE :

CAPITALA		PROVINCIA
700 lei	3 luni	800 Lei
1.300 „	6 „	1.400 „
2.500 „	12 „	2.600 „

Redactor responsabil
MIRON CONSTANTINESCU

Bulgaria pe drumuri noi

(Continuare din pag. 1)

politică hotărîtoare de reabilitare a poporului bulgar și de încadrarea lui în rândurile popoarelor, ce luptă pentru libertatea lor. El duce o politică de apropiere și prietenie cu popoarele balcanice, cu Uniunea Sovietică, cu popoarele unite.

Această politică se confirmă prin mesagiul adresat de Kimon Gheorghieff mareșalului Tito, în care exrimă dorința arzătoare a poporului bulgar de a trăi în amiciție și colaborare cu popoarele din Jugoslavia.

Această politică își găsește confirmare prin sângele vărsat în comun de armata bulgară, cu armata jugoslavă de eliberare, în lupta împotriva hoardelor hitleriste. Această politică se confirmă și prin hotărîrea luată, că armatele bulgare, ce luptă pe teritoriul Jugoslaviei, să fie puse sub comanda mareșalului Tito.

Politica de învrăjbire a popoarelor din Balcani, politica sugerată și alimentată de fascismul german, susținută de trădători, a dat faliment.

Armatele bulgare, cari au venit în Jugoslavia desmembrată și sângerândă ca jandarmi, ca ieșitori și cotropitori — astăzi luptă alături de poporul sârb, croat, slovac pentru eliberarea lor.

Locul vrajbei îl ia lupta comună contra dușmanului comun. O eră nouă de colaborare pașnică, de progres, de amiciție profundă se deschide în fața popoarelor din Balcani.

Societatea Anonimă Română de Telefoane comunică:

In urma ultimelor bombardamente din luna August, se găseau la 1 Sept. a. c. 14.563 abonați deranjați.

Până acum au fost restabiliți 11.728 abonați adică în medie 360 linii de abonați zilnic.

Liniile abonaților care nu au putut fi restabilite până azi se găsesc în cable care au suferit stricăciuni mai importante. La această situație s'au adăugat deranjamentele provocate de ultimele ploi, apa infiltrându-se în cablele superficial avariate.

Se mai găsesc azi 3276 abonați întrerupți.

Societatea noastră depune neîntrerupt toate eforturile pentru a restabili întreaga rețea din București, cu toate dificultățile actuale. Trebuie să se țină seama că în tot acest interval s'a continuat executarea instalațiilor noui cerute de autorități sau de abonați.

Conform cu programul întocmit până la sfârșitul acestei săptămâni se vor mai da în comunicație cca 1.200 abonați.

Pentru restul de cca 2000 abonați sunt necesare lucrări mai importante, care sunt în curs și care vor fi terminate treptat.

Viața Mareșalului Stalin

In remarcabila sa broșură „In marginea divergențelor din partid" și în articolul „Răspuns ziarului „Social-Democratul", Stalin apără cu hotărîre bazele ideologice ale partidului marxist. Broșura „In marginea divergențelor din partid" (scrisă la începutul anului 1905 și apărută ilegal în vara anului 1905) este una din operele de seamă ale gândirii bolșevice. Ea se integrează nemijlocit în gândirea operei de însemnătate istorică a lui Lenin, „Ce-i de făcut ?", susținând cu hotărîre genialele idei leniniste. In această broșură, Stalin face o critică nimicitoare a teoriei oportuniste a spontaneității și dovedește importanța rolului partidului revoluționar și a teoriei revoluționare pentru clasa muncitoare.

„Mișcarea muncitorească — a scris Stalin — trebue să se unească cu socialismul, activitatea practică trebue să fie strâns legată cu teoria și să dea astfel mișcării muncitorești spontane un sens și o fizionomie social-democrată... Noi, social-democrații, trebue să împiedecăm ca mișcarea muncitorească spontană să meargă pe calea trade-unionistă, noi trebue s'o îndrumăm pe făgașul social-democrat, să introducem conștiința socialistă în această mișcare și să închegăm forțele înaintate ale clasei muncitoare într'un partid centralizat. Datoria noastră este să conducem în totdeauna și pretutindeni mișcarea, să luptăm cu energie contra tuturor acelora, care se pun în calea realizării scopului nostru sfânt, fie ei dușmani sau „prieteni".

Cele scrise de Stalin au întâmpinat deplină aprobare din partea lui Lenin. Intr'o apreciere a articolului lui Stalin, „Răspuns ziarului „Social-Democratul", publicat în „Borba Proletariata" din August 1905, Lenin a relevat în „Proletarii" (Nr. 22), organul central al partidului, „admirabila expunere a vestitei probleme a introducerii conștiinței din afară".

Stalin expune într'o serie de articole linia leninistă dela Congresul al II-lea și de după congres. In articolul „Clasa proletarilor și partidul proletariatului" (publicat la 1 Ianuarie 1905 în Nr. 8 al ziarului „Borba Proletariata"), articol consacrat primului paragraf din statutul partidului, Stalin apără bazele organizatorice ale partidului, aflându-se pe de-a'ntregul pe platforma învățăturii lui Lenin asupra partidului, desvoltând și argumentând ideile leniniste. Acest articol susține ideile organizatorice ale bolșevismului, expuse de Lenin în renumita lui carte „Un pas înainte, doi pași înapoi".

„Până azi — scrisese Stalin — partidul nostru semăna cu o familie patriarhală ospitalieră, care era gata să primească pe toți simpatizanții. După ce însă partidul nostru s'a transformat într'o organizație centralizată, și și-a lepădat înfățișarea patriarhală și-a căpătat deplină asemănare cu o cetate, ale cărei porți nu se deschid decât pentru cei demni de ea. Iar aceasta are pentru noi o mare însemnătate. In timp ce absolutismul se străduește să corupă conștiința de clasă a proletariatului prin „trade-unionism", naționalism, clericalism ,etc., și în timp ce pe de altă parte, intelectualii liberali caută cu îndârjire să ucidă inițiativa politică a proletariatului și să stabilească o tutelă asupra lui, noi trebue să fim extrem de viglenți, și nu trebue să uităm că partidul nostru este o cetate, ale cărei porți nu se deschid decât pentru cei demni de ea".

Articolul „Cum înțelege social-democrația problema națională ?" (publicat în Nr. 7 din „Borba Proletariata" cu data de 1 Septembrie 1904) înfățișează un remarcabil comentariu al programului național al P. M. S. D. R. Stalin expune și explică în el programul partidului privitor la problema națională, face o critică distrugătoare a principiului oportunist al împărțirii proletariatului pe naționalități, susține în chip consecvent tipul internaționalist al construirii organizațiilor proletare de clasă. In acest articol Stalin se vădește mare teoretician al problemei naționale, măestrit mânuitor al metodei dialectice marxiste. Articolul conține, în germene, ideile pe care le-a desvoltat mai târziu Stalin în lucrarea sa „Marxismul și problema națională".

Dela primii pași ai celei dintâi revoluții ruse, Stalin susține și aplică cu hotărîre în cursul revoluției strategia și tactica leninistă, ideia leninistă a hegemoniei proletariatului în cursul revoluției, ideia leninistă a transformării revoluției burghezo-democratice în revoluție socialistă. Proclamația comitetului din Tiflis al Uniunii Caucaziene a P. M. S. D. R. cu privire la campania de banchete a liberalilor din Tiflis, spunea :

„Nu cuvântul laș al liberalilor, ci cuvântul nostru sincer și îndrăzneț trebue să răsune în întreaga Rusie. Nu liberalii, ci noi trebue să dăm tonul întregii mișcări revoluționare. Noi trebue să creiăm republica democratică cu sufragiu universal, noi trebue să luptăm atât contra absolutismului cât și contra burgheziei".

Comitetul unional din Caucaz condus de Stalin a propagat neostenit hotărîrile Congresului al III-lea, a chemat pe muncitori și țărani la insurecția armată. Manifestele staliniste din 1905 constitue un model de propagandă a ideilor bolșevismului în sânul maselor. In articolele sale „Insurecția armată și tactica noastră", „Reacția se înteține" și într'altele, Stalin îndreaptă o critică zdrobitoare împotriva leaderilor menșevici, susține și propagă consecvent necesitatea insurecției armate.

(Urmare în nr. viitor)